

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุบล แคล้วกลาง (2547, หน้า 1) ศึกษาพบว่า ในยุคสังคมข่าวสาร ความก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยี โดยเฉพาะการสื่อสาร ได้พัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ทำให้โลกของข้อมูล ข่าวสาร สามารถติดต่อ สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่จำกัดระยะทาง ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ในโลกที่ต้องติดต่อพึ่งพาอาศัยกันจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารและภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญ

สำหรับประเทศไทยเรากระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2545ข, หน้า 9) ได้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ โดยให้มีการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยในระดับประถมศึกษา ได้แบ่งวิชาภาษาอังกฤษเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ระดับอ่านออกเสียงได้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งในระดับเตรียมความพร้อม เน้นความสามารถด้านการฟัง พูด โดยการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน คู่กันกับภาษาอังกฤษ ส่วนในระดับอ่านออกเขียนได้จัดกิจกรรมที่ผสมผสานการอ่าน เขียน และสะกดคำ เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้นมุ่งพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้

อีกทั้งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยต้องเตรียมตัวรองรับกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะภาษาทั้งการฟัง การพูด อ่านและเขียน และการที่จะเรียนรู้ได้ทั้ง 4 ทักษะ ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้คำศัพท์ รวมถึงหลักไวยากรณ์ (ดวงเดือน แสงชัย, 2530, หน้า 8) ซึ่งการสอนไวยากรณ์ทำให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทางภาษาอังกฤษซึ่ง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ได้อย่างถูกต้อง (รูปทอง กว้างสวาสดี, 2540, หน้า 48) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารอย่างยิ่ง แต่ วารุณี จันทรานูวัฒน์ (2535, หน้า 55) ได้กล่าวถึงจุดอ่อนของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่าผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของไวยากรณ์

ดังนั้น การให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่อง ไวยากรณ์ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร Canale and Swain (อ้างถึงใน รูปทอง กว้างสวาสดี, 2540, หน้า 32) กล่าวว่า การสื่อสารที่มีความหมายจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากปราศจากความรู้เรื่อง ไวยากรณ์ ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ครูไม่ควรละเลยในเรื่องการสอนไวยากรณ์ โดยเฉพาะคำบุพบท ซึ่งเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ การใช้บุพบทไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ต้องอาศัยการฝึกหัดและใช้ความจำเข้าช่วย (สมคิด กุลชล, 2543, หน้า 157) หน้าที่ของคำบุพบท คือ คำที่บอกถึง ความสัมพันธ์ของสถานที่ เวลาหรือทิศทางระหว่างคำนามที่ตามหลังคำบุพบทนั้นกับคำอื่นหรือกลุ่มคำอื่น ๆ ในประโยค (จินตนา สุขจรรย์, 2544, หน้า 4)

จากการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดช่องนนทรี พบว่า การสอนไวยากรณ์ เรื่องคำบุพบท (สุชุมาล ปาसानย์, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2553) ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ประสบปัญหาจากการทดสอบนักเรียน พบว่า ผลจากการทดสอบต่ำ เนื่องจากการสอนไวยากรณ์ เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย และเข้าใจยาก ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา

ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก เริ่มเรียนควรประกอบด้วยกลยุทธ์ที่ใช้เสริมให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะต้องมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม เพราะเด็กส่วนใหญ่ของไทยไม่มีสิ่งแวดล้อมและชีวิตประจำวันที่เป็นภาษาอังกฤษหรือเกี่ยวข้อง

กับภาษาอังกฤษ ในการเรียนจึงจำเป็นต้องมีสื่อที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือช่วยสอน (ปรุงพวงนัคดา, 2541, หน้า 10) นอกจากนี้ สื่อการสอนยังช่วยลดเวลาการสอนของครูและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนการสอน ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529, หน้า 24) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อการสอนว่า ปัจจุบันสื่อและอุปกรณ์เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูประถม เนื่องจากแนวการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารครูซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางจึงมีบทบาทลดลงเปลี่ยนมาเป็นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนแทน สื่อการสอนจึงเป็นตัวกระตุ้นความสนใจของเด็กต่อเรื่องที่จะเรียน และเกิดความพยายามเรียนรู้เรื่องนั้นด้วยการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองโดยที่ครูไม่ต้องเสียเวลาพูดหรืออธิบายมากนัก นอกจากนี้ สื่อการสอนยังช่วยให้ประสบการณ์เป็นรูปธรรมแก่เด็ก เพราะสื่อขยายแนวความคิดในเรื่องที่เรียนด้วยการให้เด็กได้เห็นภาพ ได้ยินเสียง ได้เห็นภาพเคลื่อนไหว

จากความเจริญรุดหน้าและพัฒนาการด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็วมากในระยะเวลาที่ผ่านมา ประสิทธิภาพในการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สามารถทำงานต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดถูกต้องแม่นยำ ทำงานได้หลายอย่าง สามารถจัดการกับข้อมูลในลักษณะตัวเลข ภาษาหรือรูปภาพได้ง่ายและรวดเร็ว เครื่องคอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กและราคาถูกลงแต่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้นจึงทำให้มีการตื่นตัวในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการศึกษามากขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง, 2536, หน้า 157)

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษามี 2 ลักษณะ คือ ประการแรกใช้กับงานด้านบริหารและธุรการทั่วไป ประการที่สองใช้กับงานด้านการเรียนการสอน การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ การสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การสอนการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การสอนการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยการเรียนการสอนหรือที่เรียกว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งมาจากคำว่า Computer-Assisted Instruction (CAI) คือ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียน (ขนิษฐา ขานนท์, 2532, หน้า 7-8)

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง

กราฟิก แผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน หรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด (ธนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาฮอร์สแสง, 2541, หน้า 16)

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาใช้ในการเรียนการสอนกันมากขึ้น เนื่องจาก มีคุณลักษณะพิเศษ ที่เหมาะสม เพราะเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 23) โดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ ตอบโต้พร้อมทั้งได้รับผลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง กับเนื้อหา และกิจกรรม ง่ายต่อการประเมิน และตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ได้ตลอดเวลา คอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถใช้เรียนได้ด้วยตนเอง โดยปราศจาก ข้อจำกัด ด้านเวลาและสถานที่ในการดำเนินการศึกษา จึงกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545, หน้า 6)

จากการศึกษา พบว่า ไวยากรณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง และคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจัดเป็นสื่อ การสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจเนื้อหา สามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง

ดังนั้นผู้วิจัย มีความสนใจสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ เรื่อง คำบุพบท เพื่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง คำบุพบท
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง คำบุพบท

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาษาอังกฤษ เรื่อง คำบุพบท

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำบุพบท ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2553 โรงเรียนวัดช่องนนทรี กรุงเทพฯ 4 ห้อง ห้องละ 30 คน รวม จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2553 โรงเรียนวัดช่องนนทรี 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง คำบุพบท

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง “คำบุพบท”

2.3 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง คำบุพบท คือ “in, on, at, under/near, next to, in front of,

behind” ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการสอนอยู่ในรูปแบบคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่ผู้วิจัยสร้าง เป็นบทเรียนประเภทศึกษาเนื้อหาใหม่ (tutorial) โดยบันทึกในแผ่นซีดีรอม เพื่อใช้ในการสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำบุพบท ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา และแบบฝึกหัด มีการเสนอเนื้อหาแบบเชิงเส้น (linear type)
2. คำบุพบท หมายถึง คำที่ใช้บอกตำแหน่ง ได้แก่ in, on, at, under, near, next to, in front of, behind ซึ่งมีอยู่ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และตรงกับเนื้อหาการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำบุพบทหมายถึงคะแนนจากการทำแบบทดสอบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85
 - 85 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนได้รับจากการทำแบบฝึกหัด ระหว่างเรียน ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 85
 - 85 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนได้รับจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 85
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คะแนนสอบของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบเกี่ยวกับคำบุพบท ซึ่งเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน
5. ความพึงพอใจของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง คำบุพบทเพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษสำหรับใช้ประกอบการสอน ในเนื้อหาอื่น ๆ ต่อไป
3. ได้ทราบถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาบทเรียนต่อไป